

Co-funded by
the European Union

המכון להגירה ושילוב חברתי

המפגש יתקיים

ב-20 באפריל 2023

בין השעות 13:30-15:20

קישור לזום:

<https://ruppin-ac-il.zoom.us/j/86069207547>

הנגשת מידע לעולים ולפליטים מאוקראינה בישראל

מסקנות מתוך מסמך מדיניות

MINTE, ERASMUS+

14:15 – 15:00

פאנל מגיבים בהנחיית ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין, ראש

המכון להגירה ושילוב חברתי, בהשתתפות:

מר יוסי היימן, מנכ"ל ג'וינט ישראל אשל

מר שי פלבר, סמנכ"ל ומנהל היחידה לעלייה וקליטה, הסוכנות

היהודית

גב' סיון גולדשטיין-הבר, סמנכ"לית משרד העלייה והקליטה. ראש

חטיבת רשויות, ארגונים וקהילה

מר אלון שמורק, מנכ"ל TechForChanges

פרופ' קארין אמית, דיקאנית הפקולטה לכלכלה ומנהל עסקים

וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין

דיון פתוח ושאלות

15:00 – 15:15

13:30 – 13:40

דברי פתיחה:

ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין

ראש המכון להגירה ושילוב חברתי, המרכז האקדמי רופין

13:40 – 14:10

פרופ' קארין אמית, דיקאנית הפקולטה לכלכלה ומנהל

עסקים וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין

הצגת מסמך מדיניות הפרויקט בישראל

הפסקה

14:10 – 14:15

תכנית המפגש

פרויקט MINTE

Migrants' Integration Through Education

Co-funded by
the European Union

- פרויקט MINTE הנו פרויקט של Erasmus+ במימון האיחוד האירופאי
- מתבצע בפולין, צ'כיה וישראל בלווי מכון מחקר מבלגיה
- צ'כיה: Charles University
- פולין: SWPS University
- Krakow University of Economics
- בלגיה: Migration Policy Group

פרויקט MINTE

Migrants' Integration Through Education

Co-funded by
the European Union

משך הפרויקט: 9/2022 - 8/2025 ➤

במוקד הפרויקט פליטים מאוקראינה שהגיעו לאחר פרוץ
המלחמה ➤

פליטות בעקבות מלחמת רוסיה-אוקראינה

- מלחמת רוסיה-אוקראינה הובילה לגל עצום של פליטים
- מאז 24 בפברואר 2022 מעל ל-8 מיליון פליטים חצו את הגבול מאוקראינה למדינות אחרות

לפולין הגיעו ב 2022 מאוקראינה כ 1.5 מיליון פליטים
לצ'כיה הגיעו כחצי מיליון פליטים מאוקראינה

לישראל הגיעו ב 2022 מאוקראינה:
14,615 עולים-פליטים
14,528 פליטים

פרויקט MINTe

Migrants' Integration Through Education

Co-funded by
the European Union

➤ מטרות פרויקט MINTe :

- **מטרה 1-** למפות ולבחון את מרחבי הידע והכישורים הדיגיטאליים של הפליטים מאוקראינה ובכך לתרום להעברת מידע אפקטיבית לפליטים
- **מטרה 2-** לנטר וללמוד על פרקטיקות מוצלחות לשילוב פליטים מאוקראינה במדינות הנבחרות
- **מטרה 3-** להקל על פיתוח מדיניות שילוב ישימה ברמה ארצית ולוקאלית בפולין, צ'כיה וישראל

מרחבי מידע, יכולות וכישורים דיגיטאליים של פליטים אוקראינים בישראל

Co-funded by
the European Union

➤ תסקיר המדיניות- בהקשר הישראלי:

- ✓ מהווה את השלב הראשון במחקר
- ✓ מכוון בעיקר להשגת **מטרה 1** (מיפוי ובחינת מרחבי ידע דיגיטאליים)
- ✓ עושה הבחנה בין עולים-פליטים (זכאי חוק השבות) לפליטים מאוקראינה שהגיעו לישראל לאחר פרוץ המלחמה

מרחבי מידע, יכולות וכישורים דיגיטאליים של פליטים אוקראינים בישראל

Co-funded by
the European Union

תסקיר
המדיניות

REPORT 2

on digital spaces of
migrants

Israel

REPORT 1

on digital skills
and competencies
with recommendations

Israel

ראיונות (דו"ח 2)

ראיונות עם פליטים מאוקראינה בעקבות המלחמה (בישראל, צ'כיה ופולין) - 20 מכל מדינה. בחינת הנגשת המידע והכישורים הדיגיטאליים של הפליטים

מיפוי מרחבי מידע דיגיטאליים (דו"ח 1)

ניתוח שיטתי של אתרי אינטרנט של משרדי ממשלה, רשויות מקומיות וארגונים שונים המעורבים בקליטת פליטים מאוקראינה

ממצאים מרכזיים

ספקי מידע ושירותים עיקריים

• פליטים

- ספק המידע והשירותים העיקרי הוא **משרד הרווחה** בשיתוף עם הג'וינט וארגונים לא ממשלתיים, הפועלים באמצעות תוכנית "**צו השעה**"
- סיוע רב מגיע מארגונים לא ממשלתיים

• עולים-פליטים

- ספק המידע והשירותים העיקרי הוא **המשרד העלייה והקליטה**
- לעולים יש גישה לשירותים ממשלתיים רבים
- מקבלים סיוע רב ברמה **המוניציפאלית** (בתי מלון, רכזים)

***3423**

צו השעה

מוקד סיוע הומניטרי לנמלטי המלחמה באוקראינה השוהים בישראל

ממצאים מרכזיים

קבלת סיוע

➤ מתוך הראיונות:

➤ מרואיינת **עולה** בת 55, נשואה+2, מורה לאנגלית (MA)

- "**בלביב** פגשו אותנו **מהסוכנות היהודית**. לפני כן עוד אמרו לנו שנשמור קבלות על הדלק וברטיסים כדי שיחזירו לנו כסף על כך, לא ציפינו לזה אבל היה נעים והחזירו לנו כסף. קיבלו אותנו יפה מאוד, נתנו חדר. היינו שבועיים שם, הכל על חשבונם, אוכל והכל."
- "**הרכזים** של **נוף הגליל** עזרו לנו, הראו לנו מספר דירות... במלון רמדה שבו היינו, כל יום היו מפגשים עם נציגים כלשהם. אפילו פסיכולוג עבד איתנו. ישבנו במעגל, בכינו, כל אחד סיפר מאיפה הוא הגיע ואיך הצליח להימלט משם."

ממצאים מרכזיים

קבלת סיוע

➤ מתוך הראיונות:

➤ מרואיינת **פליטה** (תיירת) בת 33, גרושה+2, מורה (MA)

- "אם אנחנו מדברים על תמיכה מהמדינה אז אין תמיכה כספית מהמדינה. בכל עיר יש **מתנדבים**. אנשים שעוזרים המון. כל אחד עוזר במה שיכול. דואגים לדברים שאנשים זקוקים. ישנו ארגון "**צו השעה**"
- "כאשר הגעתי למדינה עם שני ילדים ללא זכות לעבוד, הייתי חייבת להשיג כסף ממקור כלשהו. ישבתי שעות **באינטרנט**, בדקתי את כל המשאבים האפשריים בכל האתרים. יותר מכל זה היה **האתר של צו השעה**. וכלי עזר הוא כמובן **הפייסבוק**. שם יש הרבה קבוצות, כגון אימא לאימא, קבוצות תמיכה לפי ערים. הרבה סיוע מהמתנדבים, נותנים עצות מה ואיפה...לאן לפנות, לאן ללכת..."

ממצאים מרכזיים שירותים דיגיטאליים

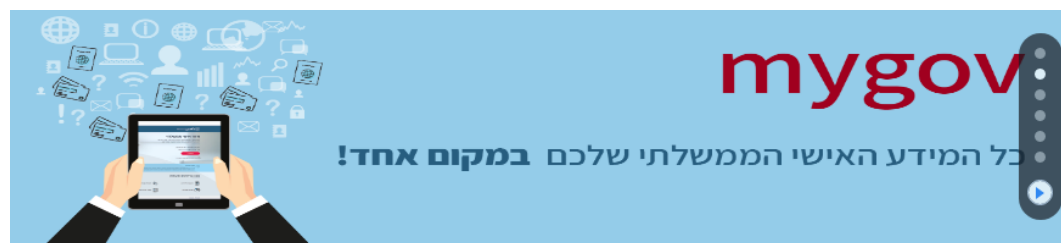

• כלל האזרחים

- שירותים דיגיטליים רבים המיועדים **לכלל האזרחים** (ממשלתיים/קופ"ח/בנקים וכו') דורשים שליטה בשפה **העברית**.

• עולים-פליטים ופליטים

- רוב השירותים הממשלתיים הרשמיים בישראל המכוונים **ספציפית לפליטים** אוקראינים (גם עולים וגם פליטים) ניתנים באינטרנט וזמינים ב**רוסית**.

ממצאים מרכזיים יכולות וכישורים דיגיטליים

- פרופיל דמוגרפי כללי:
- עולים-פליטים: 61% נשים, גיל חציוני 35-44, 46% בגיל העבודה. למרבית העולים השכלה אקדמית. פיזור גיאוגרפי: 43% בצפון, 33% במרכז, ו- 24% בדרום בערים בהן יש ריכוז של יוצאי בריה"מ לשעבר.
- פליטים: 60% נשים, גיל ממוצע 34, 50% בגיל העבודה. הגיעו לערים בהן יש ריכוז של יוצאי בריה"מ לשעבר.
- המרואיינים במחקר:
- 75% נשים, הגיל הממוצע 42.2, למרביתם השכלה אקדמית, מרבית המרואיינים עולים-פליטים המתגוררים בצפון הארץ.

✓ לכלל הפליטים מאוקראינה יש אוריינות דיגיטלית גבוהה.

✓ הפער הדיגיטלי בולט מעט יותר בקרב קשישים ומתבטא בעיקר בשימוש ביישומי רשתות חברתיות שונות.

ממצאים מרכזיים יכולות וכישורים דיגיטליים

➤ מתוך הראיונות:

➤ מרואיינת **עולה** בת 54, נשואה+1, רואת-חשבון (BA)

- "היו לי **כל האמצעים הדרושים לחייו של אדם מודרני**. גם מחשב גם פלאפון, גם שעון חכם... אני משתמשת במחשב אני יכולה לעשות מצגות ולהציג דברים, יכולה לתקשר עם אנשים אחרים, ליצר פגישות זום. אני שולטת בכל האמצעים הללו. **מבחינת הגדג'טים יש לי כל מה שאני זקוקה**."

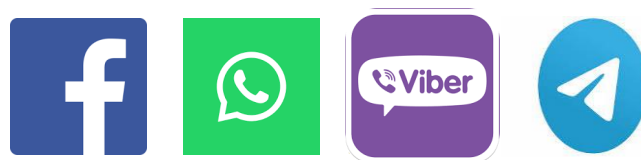

ממצאים מרכזיים שימוש ברשתות חברתיות

- כלל הפליטים האוקראינים משתמשים ברשתות חברתיות (בעיקר פייסבוק, וואטסאפ, יוטיוב וטלגרם) כדי להשיג מידע ולתקשר עם חברים וקרוביהם בישראל.

- התקשורת עם חברים וקרוביהם באוקראינה נעשית אף היא באמצעות רשתות חברתיות (בעיקר פייסבוק, וואטסאפ וטלגרם ו-Viber).

ממצאים מרכזיים

חיפוש מידע לפני ואחרי ההגירה

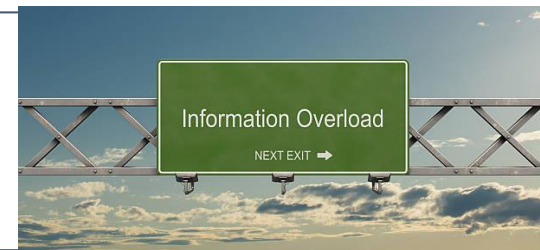
➤ מתוך הראיונות:

➤ מרואיין **עולה** בן 43, נשוי+3, מהנדס (BA)

- **לפני-** "לא ידענו כלום. אף אחד מאיתנו אף פעם לא היה בישראל ואנחנו לא מכירים פה שום דבר... חיפשנו גם **באתרי אינטרנט**, היו גם כל מיני אנשים שהכרנו. לא היה משהו מסודר, היה די מעורפל כמו ניחושים כאלה. זאת אומרת, מידע מהאינטרנט, **מישהו אמר משהו**..."
- **אחרי-** "פה הכל מאוד שונה, **כך שמרגיש לנו שלא הייתה לנו אפשרות בחירה**. אני מבין שזאת בעיה פרטית שלנו. אף אחד לא חייב לספק לנו מידע מסוג זה- אנחנו צריכים לבחור. פשוט במצב רגיל... כאשר בן אדם מגיע לישראל, עושה עלייה מתוכננת, הוא מבצע את הבדיקות שלו מראש, מתכנן... **אנחנו לא היינו מוכנים לכך**."

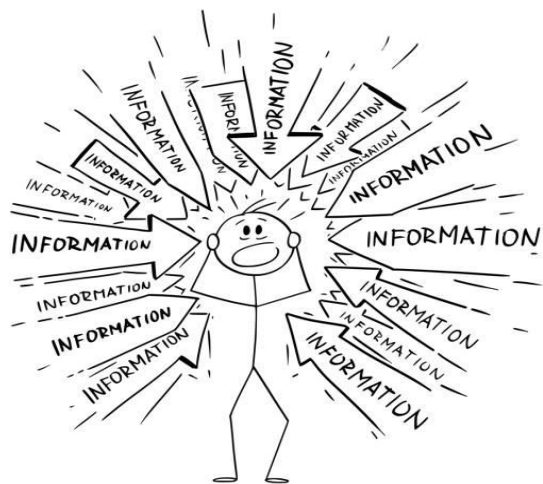

ממצאים מרכזיים

- ישנן יוזמות רבות המכוונות לכלל הפליטים מאוקראינה.

- ישנו מידע אינטרנטי רב המכוון לאוכלוסייה זו.

- אך השפע הזה עשוי לבלבל מהגרים

- שאינם מכירים את הבירוקרטיה הישראלית.

השלכות מדיניות והמלצות

✓ יש לספק הדרכה לכלל הפליטים האוקראינים (ולעולים-פליטים בפרט) לשימוש יעיל בשירותי ממשל דיגיטליים, בדגש על שיפור מיומנויות דיגיטליות ולשוניות (עברית) עבור קשישים.

✓ שירותי ממשל דיגיטליים לאזרחים צריכים להינתן גם בשפות המהגרים.

RECOMMENDATIONS

השלכות מדיניות והמלצות

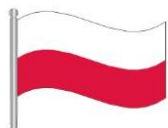
✓יש ליידע את כלל הפליטים (ועולים-פליטים בפרט) לגבי הנהלים הנפוצים הנהוגים במוסדות כגון בנקים וקופות חולים. במידת האפשר, השימוש הראשוני צריך להיתמך על ידי נציגים (פיזי וטלפוני).

✓יש להעריך את האפקטיביות של יוזמות שונות לספק מידע ושירותים לפליטים (עולים-פליטים ופליטים) מאוקראינה במקום אחד באמצעות ירידי מידע ויוזמות חדשניות (לדוגמה: TechForChanges). אם מיזמים אלו מוכחים כמוצלחים, חשוב ליישם בערים שונות אליהם מגיעים הפליטים.

RECOMMENDATIONS

תובנות ראשונות בהשוואה בינלאומית

• פולין

- היכולות הדיגיטליות של הפליטים מאוקראינה גבוהות
- מידע רב ממשלתי/מוניציפלי קיים **במרחב האינטרנטי** - רק חלק זמין בשפת הפליטים
- אתגר מיוחד בהעברת מידע דיגיטאלי עם אוכלוסיית הפליטים **הקשישים**

• צ'כיה

- היכולות הדיגיטליות של הפליטים מאוקראינה גבוהות (שיעור גבוה של סטודנטים)
- מידע רב ממשלתי/מוניציפלי קיים **במרחב האינטרנטי**
- הפליטים מעדיפים מידע המגיע **מרשתות חברתיות**. לכן מומלץ לגופים מסייעים מסוגים שונים להיות פעילים יותר ברשתות החברתיות

פרויקט MINTe

Migrants' Integration Through Education

Co-funded by
the European Union

➤ השלב הבא:

➤ **מטרה 2-** לנטר וללמוד על פרקטיקות מוצלחות לשילוב פליטים מאוקראינה במדינות הנבחרות

➤ **Inspirational projects**

TechForChanges

HIAS

הסוכנות היהודית
לארץ ישראל
THE JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL

הקרן לידידות
International Fellowship
of Christians and Jews*

***3423**

צו השעה

מוקד סיוע הומניטרי לנמלטי המלחמה באוקראינה השוהים בישראל

Co-funded by
the European Union

המכון להגירה
ושילוב חברתי

צרו קשר איתנו

ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין

ראש המכון להגירה ושילוב חברתי

hagira@ruppin.ac.il | svetach@ruppin.ac.il

קישור לאתר המכון להגירה ושילוב חברתי

<https://did.li/PjElC>

פרופ' קארין אמית – מובילת פרויקט MINT E בישראל

דיקאנית הפקולטה לכלכלה ומנהל עסקים

karina@ruppin.ac.il

Co-funded by
the European Union

המכון להגירה ושילוב חברתי

המפגש יתקיים

ב-20 באפריל 2023

בין השעות 13:30-15:20

קישור לזום:

<https://ruppin-ac-il.zoom.us/j/86069207547>

הנגשת מידע לעולים ולפליטים מאוקראינה בישראל

מסקנות מתוך מסמך מדיניות

MINTE, ERASMUS+

14:15 – 15:00

פאנל מגיבים בהנחיית ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין, ראש

המכון להגירה ושילוב חברתי, בהשתתפות:

מר יוסי היימן, מנכ"ל ג'וינט ישראל אשל

מר שי פלבר, סמנכ"ל ומנהל היחידה לעלייה וקליטה, הסוכנות

היהודית

גב' סיון גולדשטיין-הבר, סמנכ"לית משרד העלייה והקליטה. ראש

חטיבת רשויות, ארגונים וקהילה

מר אלון שמורק, מנכ"ל TechForChanges

פרופ' קארין אמית, דיקאנית הפקולטה לכלכלה ומנהל עסקים

וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין

דיון פתוח ושאלות

15:00 – 15:15

13:30 – 13:40

דברי פתיחה:

ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין

ראש המכון להגירה ושילוב חברתי, המרכז האקדמי רופין

13:40 – 14:10

פרופ' קארין אמית, דיקאנית הפקולטה לכלכלה ומנהל

עסקים וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין

הצגת מסמך מדיניות הפרויקט בישראל

הפסקה

14:10 – 14:15

תכנית המפגש

